

גְּלִיזוֹן

שיעורי חינוך

גליזון ב'

מראש הישיבה שליט"א

עצות פרקטיות והדרכה להורים, מלמדים, מחנכים ומחנכות

שיעורי חינוך

יום ראשון פרשת וארא תשפ"ג בעיה"ק ירושלים תוכב"א

השעות הראשונות של היום

השעות הראשונות של היום זהו הזמן העיקרי ללמוד עם הילדים, הראש שלהם עדין צלול, ואז צריכים להכניס בילדים את הדברים החשובים, אצל הבנים זה גמרא, חומש ומשניות, ואצל הבנות זה קריאה, נקוד והלכות. בבקר הילדים מסגלים עדין לשבת ברגע.

אצלנו ההפסקה היא בשעה אחת בצהריים, כמוכן שיש לפני זה את ההפסקות הקצרות של עשר דקות כדי שיוכלו ללכת לשרותים או לאכל משהו, אבל ההפסקה הארוכה של שעה, שאז הילדים רצים, רוקדים, ומטפסים ומוציאים אנרגיות, את זה עושים בשעה אחת בצהריים.

צריכים לעשות להם ביביסיטר...

כשמתקיימת ההפסקה אין כבר אל מי לדבר... הילדים כבר מתשים, ואז לומדים עם הילדים דברים קלים יותר, כמו טעמי המקרא וכדומה, ואחר כך מחפשים מה עוד אפשר לעשות עם ילדים בזמן כזה.

בארץ ישראל מסימות הבנות את יום הלמודים כבר בשעה אחת, ולכאורה היו יכולים גם הבנים לסיים באותו שעה, רק על הבנים צריכים לעשות ביביסיטר... אז מחזיקים אותם לעוד כמה שעות.

אצלנו באמריקה מוסד שמחזיק את הילדים יותר זמן הוא נקרא מוסד יותר טוב, כי להורים אין כח לילדים, וגם באותו זמן אפשר להרויח עוד כסף... כיום סיום יום הלמודים בתלמודי תורה עומד כבר על השעה חמש.

נהג ההסעה של המוסדות שלנו בוליאמסבורג, אחרי סיום כל סבב ההסעה הוא חונה על יד בנין התלמוד תורה, והוא

המשך בעמוד ב' <<<

לעצמי חשבון: רגע, למה אני רוצה שהם יקומו בפני? כי השם יתברך צוה שפך הם צריכים לעשות! אמרתי לילדים: "כשהמלמד נכנס לפתח כלם חבים לקום!" והמשכתי ואמרתי: "תקשיבו לי טוב, יש לי בשבילי מספיק כבוד, אני אפלו יכול לקום בפניכם... אבל השם יתברך אומר שכשהמלמד נכנס לפתח צריכים לקום!"

אותו דבר ישנם הורים שאינם מסגלים להגיד בבית לילדיהם: "צריכים להתנהג בדרך ארץ לאבא!" אתם יודעים מה מתרחש היום בבתים? יש משפחות שהאבא יושב בראש שלחן השבת ולא מסגל לפתח את הפה, כל פעם שהאבא מתחיל לדבר כל הילדים צועקים ונכנסים לתוך דבריו... והאבא לא מסגל ולא יודע איך להגיד לילדים: "כשאבא מדבר צריכים להיות בשקט!" הוא מפחד להגיד את זה.

השם יתברך צוה להתנהג בדרך ארץ אצלי בבית זה הדבר הכי יפה, כבר אמרתי מאות פעמים לילדי: "כשאבא מדבר אי אפשר לדבר!" כבר מאז שבני הבכור היה קטן, עד היום, אני מלמד את זה לילדי, באמצע שאבא מדבר אסור לדבר, אבל לא אומרים: "באמצע שאני מדבר אסור לדבר" אלא אומרים: "באמצע שאבא מדבר אסור לדבר!"

וכך הוא בכל דבר שמלמדים את הילדים מההלכות דרך ארץ מתבטאים בצורה כזאת: "לא מדברים כך אל אבא" "לא מדברים כך אל אמא" "לא מדברים כך אל מלמד" "לא מדברים כך אל בן אדם מבוגר" אני בכלל לא דואג לכבוד שלי, רק השם יתברך צוה אותנו שנתנהג בכבוד, להורים למחנכים ולמבוגרים.

השבוע אנו מגישים את חלקו השני של השעור מראש הישיבה שליט"א מסר למחנכים המסורים של מוסדות היכל הקודש בארץ ישראל, ביום ראשון פרשת וארא תשפ"ג, שעור עשיר וגדוש בהתחזקות נפלא לכל מחנך ומחנכת, ולהורים לילדים.

ראש הישיבה אמר: ברוך השם שעכשו יש לי הזדמנות לדבר במיוחד למחנכים במוסדות בארץ הקודש, בדרך כלל אני מדבר אל המחנכים שלנו באמריקה, והמחנכים והמחנכות שבארץ ישראל שומעים את זה בקול ברסלב במדור של שיעורי חנוכה, שם אפשר לשמע את כל שיעורי ההתחזקות והעצות הנוגעות בחנוכה. עכשו שאני מדבר כאן בארץ ישראל יצטרכו המחנכים והמחנכות אמריקה לשמע את השעור בקול ברסלב...

לקום לכבוד המחנך

עכשו נדבר קצת על 'הלכות דרך ארץ', מוהרא"ש כותב באשר בנחל: אחד התפקידים של מנהל הוא להגיד לתלמידים דברים שקשה למלמד לדבר עליהם, לדגמא, לא כל מלמד יכול להגיד לילדים: "כשהמלמד נכנס לפתח צריכים לקום", ועל כן צריך המנהל לדרש את זה מהילדים, שכשהמלמד נכנס לפתח הם חבים לקום.

האמת היא שזו לא בושה כלל למלמד לדרש את זה מהילדים. כשאני הייתי מלמד, נכנסתי בתחלת השנה לפתח, וראיתי שאף אחד לא קם, כנראה שהמלמדים הקודמים לא חנכו את התלמידים עם ההלכה הזאת. שכשהמלמד נכנס לפתח צריכים לעמוד. חשבתי האם להגיד לילדים "אתם צריכים לקום בפני!" זה הרי לא מתאים שאני אדרש שיקומו בשבילי, אחר כך עשיתי

>>> המשך מעמוד א'

מספר לי שיש משפחות הגרות ממש סמוך לתלמוד תורה והילדים שלהם היו יכולים בסיום הלמודים להגיע הבייתה ברגל, רק ההורים מבקשים שהילדים שלהם יעלו לאוטובוס עם כל הילדים ויסתובבו אתו עד שמורידים את כל הילדים, ואז אחרי שעה כשהאוטובוס כבר חוזר לתלמוד תורה, הילדים שלהם יחזרו הבייתה ברגל... אמהות מתקשרות למשרד, ומבקשות שלא יורידו את הילדים שלהם בבית, רק יתנו להם לנסע את כל הסבוב של השעה באוטובוס, ואחר כך היא כבר תבוא לקחת אותם מהתלמוד תורה...

השאלה הנשאלת: הרי הילד יגיע הבייתה מסחרר לגמרי אחרי שהסתובב שעה שלמה עם האוטובוס לחנם?! אלא ככה זה הורים, עדיף להם שיחזיקו את הילדים עוד שעה כדי שהאמא תוכל לפטפט עם חברה עוד שעה, או לעשות קניות עוד שעה, ולמעשה בכלל לא עושים קניות, הולכים רק כדי להסתובב בחנויות ולהסתכל, ולחזור בלי כלום...

להגיע בזמן

על כל פנים היות ותחלת היום היא חשובה מאוד, צריכים לדיק מאוד בזמן

ההגעה למוסדות החינוך, כי כל דקה קדם - הילדים רגועים יותר, וכל דקה שמתקדמת - הילדים כבר עיפים יותר, ככל שהזמן מתקדם - מתגבר אתו הקשי ללמד את מה שצריכים, עד לשעות של אחרי הצהריים שאז כבר סתם מושכים את היום.

ללכת לישן בזמן

מאוד נחוץ למחנכים ומחנכות ללכת לישן בזמן, אני תמיד אומר למלמדים: "אתם פטורים מללכת לשמחות" חוץ כשאבא שלכם מחתו. אבל אם חבר או ידיד מחתנים, זה תלוי, אם החתנה קרובה לבית אתה נכנס ומאחל לו 'מזל טוב', אבל אם זה רחוק מהבית שלך, תלך לישן, מחר בבקר יש לך עבודה קדושה, אתה צריך לשבת עם ילדים קדושים, עם נשמות ישראל.

אהבה ליהדות

מורים ומורות אינם מעריכים מספיק את עבודתם, הם חושבים לעצמם 'מה אני כבר מועיל לילדים?' אבל הם לא קולטים שהעבודה שלהם היא לבנות את ילדי ישראל, להכניס בילדים אהבה ליהדות, שהשם יתברך אוהב את היהודים, וכמה יפה ציציית, ושכל כך יפה פאות, וכל כך יפה כפה.

עדינות זה עשיר, מכבד ויפה. אותו דבר בבית החינוך לבנות, צריכים לדבר שם הרבה על היפי של להתלבש בעדינות, באמריקה יש לנו תלמידות בבית פיגא' שבאו ממוסדות אחרים, שחלקן שבורות מאוד, ואינן יכולות לשמע את המלה 'צניעות', כשהן שומעות את המלה 'צניעות', זה דוקר להן באזן, כי בבית החינוך הקודם שלהן, נדנדו להן בדרך לא נכונה: צניעות, צניעות... ועל כן כשאני מדבר עם תלמידות בית פיגא' אני לא משתמש עם המלה 'צניעות', אני אומר שצריכים להתלבש "בעדינות, יפה, ועשיר" כך שיתכנס בלב שלהתלבש בעדינות זה 'עשיר, מכבד ויפה'.

דפי צביעה

טוב מאוד לתת לילדים צעירים דפי צביעה, בכל שבוע זה צריך להיות תמונה שקשורה לפרשת השבוע, ולפני כל חג תמונה הקשורה לחג הקרב.

הם שומעים כל מלה

בשעה שהילדים מצירים - זה זמן מצין לדבר אליהם, לספר להם ספור של צדיק או ספור מפרשת השבוע. רואים דבר מעניין, זה נראה שהילדים עסוקים בלציר ולא מקשיבים כלל למה שמספרים להם, ואין להם בכלל משג על מה מדברים. אבל מה שמתברר הוא שבשעה שהם מצירים המוח שלהם פתוח והם מקשיבים לכל מלה שמדברים. אבל אם אומרים לילדים צעירים: "שב ישר!" "אל תזוז!" "תקשיב טוב!" אז יתכן שלא כל ילד מקשיב, כי המוח רק חושב: 'האם אני יושב מספיק ישר?... והוא לא יכול להתרכז במה שמדברים עכשיו.'

אפשר להוכיח בזה בבית כשהילד עסוק במשחקים שלו, ותוך כדי המשחק הוא מתחיל לדבר אל עצמו וחוזר על הספורים ששמע בתלמוד תורה על הצדיקים ומהשם יתברך. תוך שהוא מחקה במדיק איך המלמד המחיש את הספור... רואים שעל אף שבשעת הספור הילד היה עסוק בדברים אחרים זה עדין נכנס טוב לאזניו, ולכן כדאי לנצל את ההזדמנות הזאת, ולהתנהג בחקמה למלא את הילדים עם ספורי צדיקים ועם עוד דברים יפים.

המשך אי"ה בשבוע הבא

חזוק למהנכים

מתוך שעורו של ראש הישיבה שליט"א בדרך הגמרא

יראת הענש

רבנו ז"ל אומר (לקוטי מוה"ר חלק א' סימן פו) שיש 'יראת הרוממות' אדם שעובד את השם יתברך, כי הוא מפחד מהשם יתברך. ויש 'יראת הענש', אדם שעובד את השם יתברך כי הוא מפחד להגיע לגהנום או לקבל ענשים אחרים, ורבנו אומר: שאי אפשר להגיע ליראת הרוממות אלא על ידי 'יראת הענש'.

אצל ילדים ובחורים אין עדין את 'יראת הרוממות' ולכן צריכים להכניס בהם את 'יראת הענש' שעל כל עברה שעושים חס ושלום, יענשו על זה בגיהנם.

תשובה עוזרת

אבל צריכים לדבר אל הילדים והבחורים יותר על היפי של המצוות, ועל לאהב את השם יתברך, וגם צריכים לדבר אליהם מתשובה שידעו שהיודי יכול תמיד לחזר אל השם יתברך.

למה לא מסתכל מחוץ לסדור בתפלת שמונה עשרה? כי המלמדים שלי אמרו:

**מה עושים כשהילדים לא מציתים?
שאלה:**

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,
מה עושים שהילדים לא רוצים לצית להורים? יש לכם איזה עצה?
יישר כח

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת שמני, י"ח אדר ב', שנת תשע"ט לפרט קטן
לכבוד ... גרו יאיר.
קבלתי את מכתבך.

דע לך ש'ילדים הם ילדים', 'ילדים לא מציתים' והעבודה שלנו היא לחנך אותם.

זו לא הבעיה שלך שהילדים שלך לא מציתים לך, וזו גם לא הבעיה שלהם שהם לא מציתים. כך דרך העולם; ילדים הם שובבים, עליזים והם לא ממשמעים. ילדים לא שומעים כשקוראים להם - לא בפעם הראשונה ולא בפעם השנייה, הטבע הבריא של ילדים היא לא לצית וכו'.

עכשו אחרי ששמעת את ההקדמה הזו יהיה לך הרבה יותר קל לחנך אותם; אתה לא תאבד עשתונות וכו' כשפגיד להם משהו והם לא ישמעו, אלא אתה תדבר פעם ועוד פעם עד שהם יציתו.

עוד דבר חשוב לדעת, שכשואמרים לילדים 'לא' וכדומה, אסור להרגיש אשמה כשרואים שהילדים מתעצבנים ועושים פרצוף חמוץ וכו'. ואם רצים אל הילדים ומתחילים לפצות אותם - זה גורם שהם יזלזלו בהורים, כי מלה של ההורים נהיית זולה בעיניהם. אלא ילדים צריכים לדעת שאם ההורים החליטו להגיד 'לא', אתה לא יכול ללכת לשם, 'אנחנו לא קונים את זה', וכדומה, זו נשאת ההחלטה, וההורים צריכים להיות מאד חזקים בעצמם ולא להרגיש אשמה ולחזור בהם.

ועל פלם הורים צריכים לבקש הרבה מהשם יתברך שיזכו לגדל דורות פשרים;

אסור להחסיר אפלו יום אחד מלבקש ולבקש על ילדים יראי שמים ובריאים, כי תפלה זה הדבר הכי חזק בעולם, בפרט תפלות של הורים על ילדים.

יעזר השם יתברך שנוקה לגדל את ילדינו על דרך התורה והיגאה.

...
(עצו אמונה חלק 1 סימן תקפ"ז)

איך אפשר להרגיע את המצב בבקר בהכנת הילדים להסעה?

שאלה:

לכבוד ראש הישיבה שליט"א,

ראשית יישר כח גדול על כל החזוק שאני מקבלת מהשעורים שלכם.

יש לי בעיה, אולי תוכלו לעזר לי. בכל בקר כשאני מכינה את הילדים שיוכלו להספיק את ההסעה לתלמוד תורה ולבית הספר, המצב בבית מאד לחוץ. אני צועקת הרבה ואני כועסת על הילדים, אחר כך אני מתחרטת שצעקתי כל כך הרבה וכעסתי עליהם, ואני ממש נחלשת מזה.

אולי אתם יכולים לתת לי עצה מה לעשות? יישר כח גדול שאתם מקדישים כח וזמן לענות לי.

תשובה:

בעזרת ה' יתברך - יום ה' פרשת תרומה, א' דראש חודש אדר, שנת תשע"ח

מרת ... תחי'

קבלתי את המכתב.

מה שאתם כותבים שבבקר מאד קשה לכם עם הילדים וכו', רבנו ז"ל אמר (שיחות ה"ן, סימן א): "וידרכי, כשבא היום אני מוסר כל התנועות שלי ושל בני והתלויים בי על השם יתברך שיהיה הכל פרוצונו יתברך, וזה טוב מאד, גם אזי אין צריך לדאג ולחשב כלל אם מתנהג

כראוי אם לאו, מאחר שסומך עליו יתברך. ואם הוא יתברך רוצה בענין אחר - הוא מרצה להתנהג בענין אחר פרוצונו יתברך."

אם לוקחים את העצות של רבנו ז"ל - החיים הרבה יותר קלים; כשמתחילים את היום עם תפלה, מבקשים מהשם יתברך שהיום יעברו בהצלחה ומוסרים את עצמנו להשם יתברך, הכל יותר קל.

אתם כותבים שפכל בקר אתם נהיים מתשים מהילדים וכו' כשאתם צריכים להכין את הילדים ללכת לתלמוד תורה ולבית הספר; אתם צועקים עליהם ואחר כך כואב לכם למה צעקתם עליהם וכו', תנסו לעשות את העצה שרבנו עשה.

בכל בקר כשאתם מתעוררים, תמסרו את עצמכם להשם יתברך ותבקשו ממנו על היום הזה שתהיו אמא טובה, אמא רגועה, אמא שמחה. הכל תלוי באמא; כשהאמא שמחה - הילדים שמחים וכשהאמא מתוחה - רואים את זה מייד על הילדים. לאמא יש אחריות גדולה והכל תלוי בה, לכן תבקשו הרבה מהשם יתברך על שמחה.

אני כותב לכם תפלה קטנה שתבקשו: "רבנו של עולם עזר לי שהיום לא אצעק על הילדים שלי. שאדבר אליהם נפה, שלא אבייש אותם ושאם לא אצעק עליהם מלים מגנות. אבא יקר, עזר לי שילדי יציתו למה שאומרים להם, שהם לא ירגיזו אותי, ואם הם לא מציתים באותו רגע שלא אאבד עשתונות. אני מוסרת את עצמי אליך לגמרי רבנו של עולם, אני מוסרת לך את כל מחשבותי, את כל דבורי וכל מעשי של היום הזה ושל כל ימי. אבא יקר, עזר לי שאהיה במצב רוח טוב, כי כשאני שמחה בעלי שמת, וכשאני ובעלי שמחים הילדים רגועים ושמחים.

רבנו של עולם, עזר לי ועזר לבעלי שנוכל לבנות בית פשר ויפה לגדל את הילדים לתורה ולעבודת השם יתברך. רבנו של עולם, אני לא צריכה כלום ואני לא רוצה כלום - רק ילדים פשרים, החיים לא שוים לי רק שהילדים שלי יהיו יהודים פשרים, אני רוצה לזכות לילדים שיאירו את העולם, ילדים שייעשו רק את רצונך. אבא יקר, עזר לי שאוכל לחתן את הילדים שלי בגיל צעיר ובקלות, שהילדים שלי יהיו שמורים מכל רע ושיהיו להם רק חברים יראי שמים", השורות הספורות האלו הן רק כדי להראות לכם דרך איך להתחיל לדבר אל השם יתברך, אבל העקר שתדברו בעצמכם אל המשך בעמוד אחרון <<<

מדור חנוך
מקול ברסלב
רשמיעת כל שיעורי החינוך (באיריש)
מראש הישיבה שליט"א
מקול ברסלב
הקישו 1-2-4-2-1
- שמעו ותחי נפשכם -

שבוע הבא
במדור המכתבים

- יש לי כמה ילדים עם התנהגות קשה בכתה, איך אני מסתדר אתם
- איך מסתדרים אם ילד שובב

השם יתברך במלים שלכם ותבקשו ממנו כל מה שאתם צריכים.

אם נשים היו יודעות כמה גדול שרן על כך שהן עוזרות לבנים ללכת לתלמוד תורה ולבנות לבית הספר, הן היו שמחות ומאשרות בזה שהן יכולות לקום בבקר להקין את הילדים וכו'. חכמינו הקדושים שואלים (ברכות ט:): "נשים במאי זכיין" במה נשים זוכות לעולם הבא? "באקרוי בנייהו לבי פנישתא ובאתנוי גברייהו בי רבנן ונטרין לגבריהו, עד דאתו מבי רבנן", בזה שהם מכינים את הילדים ללכת לתלמוד תורה ואת הבנות לבית הספר, והן ממתנות ובעליהן וכו' זו הזכות שמתביא להן עולם הבא.

עוד אומרים חז"ל (שם): "גדולה הבטחה שהבטיח הקדוש ברוך הוא לנשים יותר מן האנשים", השם יתברך נתן שכר יותר גדול לנשים מאשר לגברים, פי הן עוזרות לילדים ולבעל ללמד את התורה הקדושה.

יעזר השם יתברך שתראו נחת מפל הילדים שלכם.

...

(עצתו אמונה חלק ג' סימן רנ"א)

ענייני דיומא - פורים

להראות הכרת הטוב למחנכים ומחנכות של הילדים

בעזרת ה' יתברך - יום ב' פרשת תצוה, ח' אדר, שנת תשע"ז לפרט קטן לכבוד ... גרו יאיר

אנחנו כבר עומדים פחות משבוע לפני פורים, אנחנו כבר צריכים להתכונן לחג הקדוש.

מוהרא"ש היה אומר לפני כל חג, שכמו שמעסיק מעניק לעובדים שלו בונוס לכבוד החג, כך אנחנו צריכים להוסיף עוד שעור לכבוד החג בתור בונוס; לפני פורים פדאי ללמד מסכת מגילה, לפני פסח מסכת פסחים

רק לבקש עוד פעם מהשם יתברך ועוד פעם להראות חייהם.

הלואי שההורים ישימו לב ויעזרו למחנכים שיוכלו לשלם להם בזמן ושיוכלו להעלות להם את המשכורת, כדי שיהיה מוהא למחנך קצת הרחבת הדעת, שהוא יהיה רגוע בפתח עם הילדים ולא תהיה לו דאגה שהוא לא יכול לעשות קניות לשבת; אנשים חושבים שבמינו אין ספורים כמו שקוראים בספרים, שאין לאנשים מאיפה לעשות שבת, אני אומר לך שיש היום אברכים שאין להם את הדולרים הבודדים כדי לקנות לשבת.

אפה לא יכול לתאר לעצמך מה עברנו בשנים הראשונות; לא היתה לי פרוטה לשלם למחנכים ובכל ערב שבת הם היו מגיעים למשרדי לאחל לי שבת שלום, הם ידעו שאין דולר אחד בקפת הישיבה, אלא היות ויש לנו מחנכים מאד צדינים וראי שמים הם לא בקשו ממני כסף, אבל כשהם היו באים לאחל לי 'שבת שלום' הייתי מסמיק מבושה בכל שבוע. הייתי מתחבא ביום ששי כי לא יכלתי להסתכל בפניהם מרב בושה, הייתי בוכה להשם יתברך שאוכל לשלם להם.

לכן אם שולחים משלוח מנות למחנך ולמחנכת, למנהל ולמנהלת ושולחים מכתב הכרת הטוב עם טיפ, זה סימן שההורים רוצים שהילדים יצליחו.

אפה לא יכול לתאר לעצמך איזו מתנה הקדוש ברוך הוא נתן לנו שיש לנו מקום שאנחנו יכולים לחנך את הילדים שלנו כפי מוהרא"ש למד אותנו; הילדים חוזרים מהתלמוד תורה בשמחה, לומדים אתם אמונה פשוטה ומכניסים בהם יראת שמים, המחנכים והמחנכות הם יהודים יראי שמים ששומרים על רגשות הילדים; לא פוגעים ולא מציקים לילדים.

חזק ואמץ ותצליח.

...

(ספר איש יהודי, מקרב י"ט)

לקבלת הגליון ולעזרה בעריכת הגליון - תרגום השיעורים וכתיבתם נא לפנות ל: jhbul1234@gmail.com

קול ברסלב

קוואל פון חיזוק (נשים) - שיעורים; סיפורי תפילה; ומתבונים; ועוד 845-351-9060 / 212-444-9169 ארץ ישראל 0797040069 / אנגליה 03303502363 קנדה 438-320-9090 chizikyomi@gmail.com מייל חיזוק יומי

קול ברסלב - שיעורים; חיזוק יומי; ניגונים; סיפורי תפילה ועוד 212-444-9191 / 845-351-0910 ארץ ישראל 0797040066 / אנגליה 03303502361 קנדה 4383008080 בלגיה 3235003461 / ארגנטינה 11552354370